

Wat is candida?

Candida is een familie van gisten die kunnen voorkomen op de huid en de slijmvliezen. De meest voorkomende Candida soort is de *candida albicans*. Vrijwel iedereen draagt van nature *candida albicans* met zich mee, zowel op de huid en de slijmvliezen als in de darmen. Pas als de hoeveelheid gisten op bepaalde delen van de huid of slijmvliezen zo groot wordt dat een ontsteking ontstaat wordt van een candidainfectie, candidiasis of candidose gesproken. Meestal is dat in situaties van verminderde weerstand.

Hoe ziet een candidose van de mond eruit?

Bij meer dan de helft van de bevolking komt candida albicans in de mond voor. Deze aanwezigheid van gisten hoeft geen klachten te geven. Wanneer de candida zich echter sterk kan vermenigvuldigen kunnen wél problemen ontstaan.

- Een candida infectie van de mond kan zich uiten door kleine witte plekje op de slijmvliezen, de tong en het tandvlees. Deze witte plekken kunnen door stevig wrijven worden verwijderd. Dit laat dan pijnlijk, schraal plekje achter. Deze vorm wordt acute **pseudomembraneuze candidiasis** genoemd.
- Soms staan de witte plekken niet op de voorgrond, maar rode gladde afwijkingen van de tong en de slijmvliezen. Deze vorm van candidiasis is vaak bijzonder pijnlijk.
- Een candidainfectie kan ook ontstaan 'bovenop' een andere aandoening van de mondholte zoals bijvoorbeeld lichen planus, kloofjestong, haartong of leukoplakie (een voorstadium van kanker in de mond).
- Candida kan zich ook vestigen in de mondhoeken. Dit wordt ook wel **mondhoekcezem** of **perlèche** genoemd.

Hoe ontstaat een candidainfectie van de mond?

De candidagist die in kleine hoeveelheden geen klachten geeft kan zich gaan uitbreiden als de omstandigheden daar gunstig voor zijn. In zijn algemeenheid gaat het dan om een verminderde weerstand door een lokaal probleem in de mond of een verminderde algemene weerstand.

Voorbeelden van *systemische* oorzaken zijn:

- Ernstige aandoeningen die de algemene weerstand kunnen verlagen zoals kanker en AIDS.
- Medicatie die een vermindering van de weerstand kunnen veroorzaken zoals bepaalde soorten chemotherapie.
- Behandeling met antibiotica
- Een ernstig tekort aan vitamine B of ijzer

Voorbeelden van *lokale* problematiek zijn:

- slecht passend kunstgebit (beschadiging van het slijmvlies)
- inhalatie van corticosteroiden (bijvoorbeeld bij astma)
- intubatie (bijvoorbeeld tijdens een langdurige operatie of opname op de Intensive Care afdeling)
- roken

Kinderen en ouderen zijn extra gevoelig voor het ontwikkelen van candidiasis van de mond. Bij hen is niet altijd een directe oorzaak aan te wijzen. Bij kinderen wordt een candidainfectie van de mond ook wel **spruw** genoemd.

Hoe wordt het behandeld?

Candida kan goed worden bestreden met speciale anti-gist medicijnen. De arts kan kiezen tussen een lokale behandeling (met mondspoeling of orale gel) en een systemische behandeling (met pillen).

Voorbeelden van anti-gist medicijnen zijn fluconazol, itraconazol, miconazol en ketoconazol.

Vanzelfsprekend is het ook belangrijk om aandacht te schenken aan het zo goed mogelijk bestrijden van de oorzaak van de gistinfectie!